

16. 3. 2025 - Mojžíš vidí Boží moc – 2. postní

Čtení: Exodus 7,1-13; Židům 11,24-28

Písně: pěvecký soubor; 704 – Co činí Bůh, vše dobré jest; 707 – Má víra pohlíží; Řek Mojžíš lidu svému

Kdo nechce slyšet Boží řeč, musí nést následky.

Místo o „pohromách“ je lepší mluvit o „ranách“, o úderech, které Bůh záměrně zasadil, aby obrátil faraóna a osvobodil Boží lid z otroctví. Je to poprvé v dějinách lidstva, kdy Bůh v takové míře zjeví své otcovské srdce, svůj zájem o svůj lid, svou účast na dějinách lidstva. Tímto způsobem Bůh zjevuje své jméno: JHVH – tedy Otec a osvoboditel. Otec neustane ve svém úsilí vysvobodit své děti ze sítí zla a hříchu, do nichž jsou zapleteny. Naslouchejme mu: JHWH řekl Mojžíšovi: Hospodin řekl Mojžíšovi: „Srdce faraónovo je neoblomné. Nechce lid propustit. Jdi k faraónovi ráno. Až půjde k vodě, postav se naproti němu na břehu Nilu a vezmi si do ruky hůl, která se proměnila v hada.“ (Ex 7,14-15)

Mojžíš přichází doslova „k ústí Nilu“ - jako by Nil byl místem, odkud pochází slovo pohanských božstev. Faraon se každé ráno procházel po březích Nilu, neboť tam leží zdroj veškerého biologického života v Egyptě.

To znamená, že **první pohroma** je velmi výmluvná: **zasáhne oporu veškerého egyptského zemědělského a hospodářského život**

1. rána Voda

Řekneš Faraónovi: Hospodin, Bůh Hebrejů, mě k tobě posílá se vzkazem: Propust' můj lid, aby mi na poušti sloužil. Ale ty jsi dosud neposlechl. (Ex 7,16) Mojžíš přichází s Boží holí v ruce. Příběh egyptských ran je příběhem o souboji „šéfů“: Mojžíšova svrchovaná hůl ukončuje faraónovu královskou moc.

Na scénu vstupuje Áron a je to on, kdo udeří do Nilu svou holí. Proč Mojžíš sám nezvedl ruku proti Nilu? Protože Mojžíš je Nilu zavázán vděčností: tyto vody ho nosily, když byl nemluvnětem, a proto je Mojžíš nechce zasáhnout (ani teď, ani při příští ráně).

JHWH řekl Mojžíšovi: „Mluv k Áronovi: „Vyzvi Árona: ‚Vezmi svou hůl a vztáhni ruku nad egyptské vody, nad průplavy, nad říční ramena, nad jezera, vůbec nad všechny nahromaděné vody.‘ Stanou se krví. V celé egyptské zemi bude krev, i ve džberech a džbánech.“

Nil, který byl zdrojem veškerého života v Egyptě, se změnil ve zdroj smrti. Proč ta krev? V symbolické rovině z ní vytryskla krev všech nemluvňat, která kdysi faraon hodil do Nilu! Připomeňme si, co Bůh řekl Kainovi po zavraždění Ábela: „Cos to učinil! Slyš, prolitá krev tvého bratra křičí ke mně ze země (Genesis 4,10)

Krev zabitých nemluvňat volá k Bohu z vod Nilu! Není nic skrytého, co by Bůh neměl vynést na světlo!

Faraonova moc se otřásla v základech! Není pro něj větší potupy! Uslyší faraon toto znamení? Ne – nebude se zabývat symbolikou znamení, omezí se na odhad zázraku. Sníží tento zázrak na úroveň čarodějnictví.

Ale stejně si počínali i egyptští čarodějové se svými kouzly. Faraónovo srdce tedy zůstalo tvrdohlavé a on je neposlechl, jak JHWH oznámil. Faraon se odvrátil a odešel do svého domu, aniž by si to vzal k srdci. (Ex 7,22-23) Všichni Egyptané kopali u Nilu a hledali vodu k pití, protože z Nilu se nedalo pít. Od chvíle, kdy JHWH udeřil na Nil, **uplynulo sedm dní**. (Ex 7,24-25) Zde lze nalézt spravedlnost podle zásady „oko za oko, zub za zub“. Předtím totiž Egyptané nedokázali Hebrejcům dodat slámu a nutili je běhat po celém Egyptě a hledat tento zdroj. Nyní je řada na Egyptánech: sami běhají po celé zemi a hledají vodu. To znamená, že první pohroma končí tím, že faraon nedokáže přechíst znamení, které se skrývá za zázrakem.

2. rána – žáby

Při druhé pohromě se opakuje scénář z první pohromy: Áron napřáhl svou hůl a miliardy žab zaplavili celý Egypt, doslova „až po všechny hranice (cele území)“. Žáby se nám hnusí a zaměřujeme na ně svou pozornost, zatímco klíčové slovo odkazuje na hranice království. Při druhé ráně byl Egypt oslaben na svých hranicích. A to je velmi hrozné. V první ráně byl Egypt probodnut u svého srdce, u zdroje svého bytí, nyní je probodnut u svých hranic, u toho, co

zaručuje celistvost Egypta, ochranu země. V důsledku žabího moru se Egypt stal zranitelným vůči útokům sousedních národů. Faraonovo druhé hlavní poslání je zpochybněno: král již nemůže bránit hranice Egypta! Mojžíš s Áronem tedy odešli od faraóna a Mojžíš prosil JHWH, aby splnil slib, který dal faraónovi ohledně žab. JHWH učinil podle Mojžíšovy žádosti. Žáby v domech, na polích a dvorech vyhynuly. Byly shromážděny na hromady a země vydávala nepříjemný zápach. Když faraon viděl, že útlak ustal, zatvrdilo se mu srdce: neposlechl Mojžíše a Árona, jak JHWH oznámil. (Exodus 8,5-11) Faraon měl všechny možné důkazy o tom, že pohromy nebyly čistě přírodními jevy. První pohroma přestala sama od sebe po sedmi dnech, druhá ustala, až když ji JHWH v určený čas ukončil. Taková znamení jsou pro **lidi „dobré vůle“ zcela dostačující. Má-li však člověk „zlou vůli“, nic ho nepřesvědčí**, neboť člověk je ve svém rozhodování svobodný. Faraon se stal tvrdohlavým a neústupným, když překonal svůj přirozený strach z žab. Raději se smířil se zápachem. Je to obraz našeho vlastního chování, kdy si volíme své rozmary, i když víme, že jsou v rozporu s Boží vůlí. Pohroma ustoupila, ale faraon zůstal neústupný. Třetí pohroma na něj měla dopadnout bez ohlášení.

3. rána – komáři

Bible není učebnicí určenou pro zvědavé, kteří hledají odpovědi na otázku „co se stalo kdysi?“. Bible vrhá světlo na naši současnost a budoucnost. Bible volá po pokání, po naslouchání Bohu osvoboditeli, po následování jeho hlasu, neboť naše záchrana se nachází pouze v jeho jménu – JHWH.

Máme protipříklad faraona, který odmítl naslouchat, odmítl poslouchat. Po druhé pohromě se faraon přestal ovládat a byl vyděšený, slíbil, že se polepší. Ale jakmile se situace uklidnila ...

Totéž vidíme i v našem veřejném životě: když se věci nedaří, objevují se hesla slibující změnu a reformu. **Jakmile se situace uklidní, vše se vrátí do starých, nemocných kolejí.** Lidé shora nechtějí nic měnit, aby nepřišli o svou moc. Bůh si musí vyžádat své a bez varování posílá na Egypt třetí ránu. Áron má udeřit na humus neboli úrodnou půdu: A JHWH řekl Mojžíšovi: „Řekni Áronovi: „Ať se postará o humus:

„Vztáhni svou hůl a udeř do prachu země, aby se proměnil v komáry po celé egyptské zemi.“ „Ať se promění v komáry po celé egyptské zemi,“

První pohroma zasáhla Nil, druhá hranice Egypta, třetí úrodnou půdu. Třetí rána zasáhla schopnost půdy klíčit. Nyní už faraon ztratil v očích svých podřízených veškerou důvěryhodnost, protože všichni obyvatelé země jsou postiženi škůdci (nebo vši – lepší překlad než komáři).

Kvůli této havěti se celý Egypt stal nevhodným k náboženskému uctívání. Příležitost k uctívání, k prosbě o pomoc bohů, skončila, takže v očích Egyptánů už nebyla žádná naděje! Čarodějové se nemohli opičit po této pohromě, a tak nakonec museli přiznat, že v tom má „prsty Bůh“. To je opravdu to nejsmutnější. Ačkoli totiž i čarodějové už uznali moc JHWH, faraon dál setrval ve své zlé vůli.

Po druhé pohromě projevil zbytky lidského chování: zavolal si Mojžíše a promluvil k němu. Po třetí pohromě se faraon uzavřel do svého šílenství, odmítl naslouchat svým důvěryhodným rádcům, a dokonce ani neposlal pro Mojžíše! Bůh bude muset k faraonovi promluvit ještě hlasitěji.

4. rána – mouchy

Bůh přebírá iniciativu a posílá Mojžíše a Árona „ráno“, tj. v době, kdy faraon krácel k Nilu. Tentokrát faraon ještě ani nedošel k řece, a už ho Mojžíš s Áronem dohonili. Mojžíšovi bylo řečeno, aby se před faraona postavil zpříma: do rovnoprávného postavení, jako člověk s člověkem, zatímco všichni poddaní se před faraonem skláněli a viděli v něm božstvo. Mojžíš sdělil Boží požadavek: „propust' můj lid, ...

Tato pohroma opět zasahuje přímo faraónovu autoritu. Bůh uchránil Izraelity před touto pohromou, oddělil „svůj lid“ od okolního světa utápějícího se v modlářství, ale nenacházejícího spásu ve svých falešných bozích.

V důsledku čtvrté pohromy se zdá, že faraon poprvé ustupuje požadavkům JHWH. Své ztracené moci se však zcela nevzdává a klade si podmínky: „Můžete jít přinášet oběti, pokud to bude v Egyptě,

pokud to bude na mém území a za mých podmínek“. Mojžíš se nenechal oklamat.

Můžeme si všimnout ostrého kontrastu mezi postojem spravedlivého Mojžíše a nespravedlivého faraona: spravedlivý se v modlitbě přimlouvá za druhé a Bůh jeho modlitby vyslyší. Naproti tomu faraon byl nespravedlivý a zůstane jím i přes laskavost, kterou mu Bůh projevuje. Jakmile čtvrtá pohroma ustoupí, faraon opět uplatní svou zlou vůli. Jsme opět na začátku.

5. rána - dobytčí mor

JHVH řekl Mojžíšovi: „Jdi k faraónovi a řekni mu: Toto praví JHVH, Bůh Hebrejů: Propust' můj lid, aby mi sloužil. (2. Mojžíšova 9,1) Pátá rána zasazená faraonovi bude o stupeň těžší než ta předchozí. Bůh už nebude bít prstem, jak říkali čarodějové při třetí ráně, tentokrát udeří mocnou rukou vládce světa. Hospodinova ruka vstupuje do akce, jde o Hospodinovu pravici neboli o jeho moc.

Co to bylo za pohromu? Bůh posílal své slavné Slovo, které se pro faraona stalo těžkou pohromou teprve tehdy, když ho odmítl! Faraon poslal na průzkum, a hle, z izraelského dobytka nic nevymřelo. Faraónovo srdce však bylo tvrdohlavé a lid nepustilo. (2. Mojžíšova 9,7) Faraon se stále více uzavíral do sebe. Svým čarodějům už nedůvěřoval a nežádal je o zásah. Sám počítal své ztráty a uzavřel se do své zlé vůle.

6. rána - vředy

Pátá morová rána skončila jen tím, že všechen dobytek, který byl na poli, uhynul. Čím více faraon setrval ve své zlé vůli, tím více se stával příčinou egyptské bídy. Faraon vědomě odmítal záchranu, kterou mu Bůh nabízel. **To také ukazuje, že ačkoli je Bůh nekonečně milosrdný a chce zachránit všechny lidi, ne každý chce tuto záchranu přijmout. To je základem lidské svobody, že lidé se špatnou vůlí mohou Boží záchranu odmítnout. Mohou si to dovolit. Lidé dobré vůle nabízenou spásu přijímají s radostí a vděčností.** Co je to dobrá vůle? Je to touha po dobru a pravdě. Špatná vůle je vůle poskvrněná smyslnými touhami. Zlá vůle je poznamenána

nepravostí. Bůh dává všem lidem prostředky k obrácení, ale neporušuje svobodu člověka. Pokud se člověk nechce obrátit, marně přijímá to, co by jiný použil k obrácení.

Po Ježíšově narození hlásaly zástupy nebeských vojsk takovou dobrou zprávu: „pokoj lidem dobré vůle“ (Luk 2,14). Ježíšův pokoj nepřichází pokojně. Lidé dobré vůle tento pokoj přijímají, ale lidem zlé vůle Ježíš přináší meč. Nemyslete si, že jsem přišel přinést pokoj na zemi. Nepřišel jsem přinést pokoj, ale meč. Přišel jsem totiž, abych rozhádal syna s jeho otcem, dceru s její matkou, snachu s její tchyní a nepřáteli člověka se stane jeho domácnost. (Mat 10,34-36)

Ježíš vnesl rozkol a nesvár mezi dva tábory: mezi lidi dobré a zlé vůle! Například apoštol Tomáš nechtěl věřit v Ježíšovo vzkříšení, ale poté, co mu byly předloženy věcné důkazy, uznal Ježíšovo božství. Protože Tomáš, ač nevěřící, byl člověkem dobré vůle, dokázal proto změnit názor poté, co mu Bůh ukázal svou slávu. Faraon se zachoval opačně: jako člověk zlé vůle chtěl všechny pohromy vykládat jako přírodní jevy. Spoléhal na to, že zatím utrpěl jen dílčí ztráty v zemědělství a chovatelství, že si vše později vynahradí. Bůh musel promluvit jiným znamením. JHVH řekl Mojžíšovi a Áronovi: „Vezměte plné hrsti sazí z pece ... **Saze padají na Egypt a způsobují vředy a pupínky (neštovice). Dostáváme se na vyšší úroveň pohromy, protože tentokrát se mor dostává Egypťanům pod kůži.** Situace se vymkla faraonovi z rukou. Ani jeho čarodějové mu nejsou nic platní. Faraon však ve své zlé vůli setrvává. Nechce nikoho poslouchat. Napětí se neustále stupňuje, účinky pohrom jsou stále tragičtější, ale faraonovi to stále nestačí.

7. rána - krupobití

Začíná třetí série. Tentokrát musel Mojžíš brzy vstát, než se faraon vydal na svou ranní procházku břehem Nilu, aby faraona symbolicky odřízl od přístupu ke zdroji jeho síly. Bůh říká, že po šest prvních ran držel svou ruku: Mezi Egypťany skutečně dosud nebyly žádné mrtvé. Bůh nechtěl zničit Egypt, ale osvobodit svůj lid. Když však farář nechce poslouchat Boha, bude muset být tíhastále těžší. Egypťané budou od nynějška zasaženi stále hlouběji ve vlastním těle.

Vředy už je tvrdě zasáhly, ale omezovaly se na tělo Egyptánů. Nyní Bůh zasáhne do jejich historie, do jejich paměti, do jejich tradice, tedy do toho, co je páteří egyptské civilizace. Bůh ukáže, že egyptský kult byl jen blbostí. To je vidět zejména ve čtrnáctém verši: „Tentokrát zasáhnu do srdce všemi svými údery tebe i tvé služebníky a tvůj lid, abys poznal, že na celé zemi není nikdo jako já.“

Dějiny spásy jsou dějinami zaměřenými na cíl. Historie začíná narozením slibu, účelu. Historie se rodí s Biblí, která je příběhem dějin spásy. Faraon jako odpůrce Boha žije bez historické perspektivy, bez naděje.

Faraon má ale stále šanci. Díky Božímu varování má příležitost říci Egyptánům, aby se shromáždili se svým dobyt看kem a ukryli se před nadcházejícím krupobitím.

Veškerá moc faraona nad jeho lidem leží v troskách. Faraon nemohl nic a nikoho chránit. Aby Egyptané přežili, museli důvěřovat YHWH – Bohu Abrahamovu. Egyptané nikdy předtím nepoznali tak velký mor, proto jejich troufalost: mysleli si, že jejich země je věčná a všemocná. Země byla rozdracena něčím, co přišlo z nebe, zatímco celý egyptský chrámový kult byl zaměřen právě na získání nebeské ochrany! Neštěstí právě spadlo ze stejného nebe! Faraon přizná svou chybu: „Tentokrát jsem zhřešil. YHWH je spravedlivý a já a moji lidé jsme vinni. Modlete se k Hospodinu, aby ustaly hromy a kroupy, a já vás propustím a již vás nebudu zadržovat“

Jakmile rána utichal, faraon se stáhl: - začal znovu hřešit a jeho srdce i srdce jeho služebníků se zatvrdilo.

Tento příběh je varováním pro naši dobu. Dnešní vládcí také nechtějí uznat autoritu Božího zákona. Hledají spásu v utopiích: peníze, věda, spotřeba, zhýralost nebo cokoli jiného. Stejně jako Egyptané dostává dnešní obyvatelstvo naléhavé připomínky z nebe: pokud nebudete činit pokání, zaplatíte cenu svého vlastního šílenství. Přesto je božská pedagogika tak jednoduchá, že jí rozumí každé dítě. **Víra musí vyústit v poslušnost slyšeného Slova. Kdo uvěří v Boží posly a uvede do praxe Slovo, které slyšel, bude spasen.**

8. rána – kobylinky

V osmé ráně je nám řečeno, že situace nebyla mimo Boží kontrolu. Izraelci se faraona bát nemusí. Rozsah faraónova odporu dovolí Bohu, aby ukázal velikost své vlastní síly Izraelcům.

Druhý verš slavnostně zahajuje něco, co bude klíčové pro identitu Božího lidu: zahajuje tradici. Jde o mechanismus přenosu paměti, duchovní řetězec, který spojuje jednu generaci s druhou, od patriarchů až po současnost. **„a ty abys mohl vypravovat svým synům i vnukům o tom, co jsem v Egyptě dokázal, i o znameních, která jsem mezi nimi udělal, ať víte, že já jsem Hospodin“** Tradice je duší Božího lidu. Historie s velkým T není literární dílo. Historie je historie prožitá v těle. **Vydávají svědectví o tom, jak Bůh vysvobozuje své děti z každého druhu otroctví.** Tradice neznamena předat někomu knihu, dokonce ani Bibli svatou. Tradice je předávána žijícími svědky, kteří **vydávají fyzické svědectví o své víře, naději, lásce a poslušnosti i v nejtemnějších okamžicích** historie. Věřící předávají tuto dovednost z generace na generaci. Naděje není zbožné přání, ani pasivní čekání. Naděje je aktivní, bojuje. **Naděje nás nutí vybrat si život, kde se z lidské perspektivy zdá, že je vše zahaleno zkázou.**

Vraťme se k našemu příběhu. Napětí roste a Mojžíš vstupuje do faraónova paláce, jako by to byl jeho vlastní domov. Znovu opakuje Boží varování.

Mojžíš a Áron přišli k faraonovi a řekli mu: „Toto praví Hospodin, Bůh Hebrejů: Jak dlouho se budeš zdržovat pokořením se přede mnou? Propust' můj lid, aby mi sloužil. Nebo jestli budeš otálet s propuštěním mého lidu, zítra přivedu kobylky proti tvé zemi. Pokryje zemi, takže země nebude vidět, a pohltí zbytek, který byl zachráněn a zanechán krupobitím. Zničí také všechny stromy, které rostou na vašich polích ... (2Mo 10:3–6)

Faraon je tak němý, že nemůže najít odpověď! Je němý tváří v tvář tomu, co přichází. **Mezi Izraelity začala Tradice, tedy ústní předávání paměti. Pro Egyptány příběh končí: už nenacházejí slova, která by předali svým dětem.** Kde se to vzalo? Z pýchy. Ve třetím verši Bůh ukazuje na zdroj problému: „Jak dlouho se budeš zdržovat s pokořením se přede Mnou? (Ex 10:3). Faraon kvůli své pýše

odmítl uznat pravdu a odmítal vytrvat v pokání a spravedlnosti. Uzavřel se ve svém šílenství. I faraonovi služebníci mají větší moudrost než sám král! Zasahují tváří v tvář hrozící katastrofě: „Propust' lid, aby sloužil Hospodinu, svému Bohu. Copak nechápeš, že Egypt zaniká?" Zdálo se, že faraon ustoupil, ale přesto si stanovil podmínky. **Souhlasil s propuštěním pouze mužů, zatímco držel rukojmí.** Byl si jistý, že se muži vrátí ke svým rodinám.

Po ráně s krupobití zbývalo málo k jídlu, ale ten malý zbytek byl sežrán! Kobylinky vyčistily Egypt od veškeré vegetace. Zůstala po ní jen kostra. Smrt je blízko, faraon se vzdává.

Faraon rychle zavolal Mojžíše a Árona a řekl: „Zhřešil jsem proti Hospodinu, vašemu Bohu, i proti vám. A nyní, prosím, i tentokrát odpust' můj hřích a modli se k JHWH, svému Bohu, aby ode mě vzal alespoň tuto smrt ...

Faraon ukazuje, že naše svobodná vůle může negovat realitu. Jsme schopni dobrovolně zvolit šílenství navzdory veškeré racionalitě. Víra není v rozporu s rozumem. Je to nevěra, která je iracionální. Nevěra uzavírá své přívržence do ideologií, které se pro své vlastní účely nezastaví před ničím.

Faraon chtěl být slepý. Jeho slepotu Bůh rozšíří na celý Egypt – to bude devátá rána, která jako každá třetí rána dopadne bez varování.

9. rána – tma

Po celé egyptské zemi byla na tři dny hustá tma. Neviděli se a nikdo nemohl tři dny vstát ze židle. Ale všichni Izraelité měli ve svých domovech světlo. (2Mo 10:21–23)

Tentokrát Mojžíš ani nepotřeboval hůl, stačilo natáhnout ruku k nebi. Poslední tři pohromy byly spojeny s přibývajícím tmou: nejprve temné krupobití, pak ještě temnější kobyلكové mraky, nyní úplná tma. Pro Egyptany je to nejděsivější rána, protože zasáhne nejvyšší egyptské božstvo: Amon, bůh slunce.

Tři dny poté už slunce nevyšlo, uvízlo v říši smrti. Harmonie vesmíru se zhroutila, svět se vrátil do nicoty, odkud vzešel. Egyptané jsou vyděšení. Teď už se ani nestarají o materiální ztráty nebo o jejich

fyzické přežití. **To je duchovní smrt! To, čeho se nejvíce obávali, se stalo skutečností.**

Izraelité byli jediní, kdo měl ve svých domovech světlo. Toto světlo nepocházelo z hvězd stvořených čtvrtý den stvoření. Toto světlo bylo přítomno od prvního dne stvoření. **Nevyžaduje lampu, je to vnitřní světlo, je to světlo života.** Egypťané se nevidí, nevstávají: jsou již mrtvoly. Izraelité se s touto temnotou vyrovnávají, protože na ně svítí světlo samotného Boha. Prorok Izajáš řekne, že Bůh stvořil lid Izraele: Nyní však toto praví Hospodin, tvůj Stvořitel, Jákože, a tvůrce, Izraeli: „Neboj se, já jsem tě vykoupil jménem; jsi můj! Až půjdeš vodami, budu s tebou a přes řeky tě neutopí. Když projdete ohněm, nespálíte se a plamen vás nestráví. Neboť já jsem YHWH, váš Bůh, Svatý Izraele, váš Spasitel. Dávám Egypt jako tvé výkupné ... (Izaj 43,1-7)

Toto je ústřední téma biblické teologie: tam, kde vládne temnota, Bůh pošle tvořivé světlo a zahájí Nové stvoření. Nové stvoření je oproti prvnímu stvoření obohaceno o aspekt osvobození, spásy. Egypťská temnota není prvotní nicota, je důsledkem hříchu pýchy. **Hřích oslepl lidi a přivedl Boží řád do chaosu. Pácháním hříchu se člověk odřezává od svého Stvořitele, tedy od jediného zdroje života. V důsledku odříznutí se od zdroje života se člověk vrací do nicoty a chaosu, z něhož byl vytržen.**

Na opačné straně začíná svou pouť k životu nově vytvořený lid Izraele, vynořující se z temnoty, z chaosu. V souladu se slibem daným Abrahamovi jsou všechny národy pozvány, aby se připojily k Božímu lidu (to jest ke shromáždění Izraele), přijaly biblické zjevení a kráčely svobodně jako nová stvoření uprostřed temnoty okolního světa. **Každý člověk se může připojit k lidu Izraele skrze víru.** Víra je o volbě života, kde vládne temnota hříchu a smrti. **Víra je zkouška: věřící musí překonat temnotu noci a prokázat poslušnost Slovu, které slyšel. Poslušnost vyžaduje, aby se věřící vzdali pohodlí, bezpečí, ochrany a chleba, které jim nabízí faraon. Poslušnost víře je čin, který vyžaduje hrdinství.**

Bůh sestupuje do světa, aby uzavřel smlouvu se svými dětmi. **Smlouva je založena na víře a poslušnosti: vyžaduje, abychom se**

řídili Slovem, které slyšíme. Boží slovo nám dává energii, abychom se odvrátili od našeho pudu smrti, a umožňuje nám jít svobodně a vítězit nad smrtí.

Slovo Boží zve otroky, aby opustili prosperitu Egypta. Etymologicky Egypt znamená hranice. To znamená, že Boží lid je povolán, aby se osvobodil od systému, který jej uzavírá do vězení pohodlí a zdánlivé prosperity. Izraelité jsou povoláni opustit prosperitu a vydat se do pouště! To se nikomu nelíbí! Prosperita je past, která drží některé Izraelity v dobrovolném otroctví! Proto Bůh jako milující otec nešetří ranami a ranami proti Egyptu, aby osvobodil své zotročené děti, uzavřené ve strukturách hříchu! Toto je náboženská válka, válka kultů. Faraon si nakonec zvolí smrt, chce použít vraždu – Mojžíše. Pocítí na sobě smrt. Bůh ochrání svůj lid před smrtí z rukou samotného faraona. Tady nejde o boj mezi světlem a temnotou. Faraon sklízí, co zasel, navzdory Božím varováním. Mojžíš je před faraonovým šílenstvím bezmocný. Od nynějška bude zachraňovat Izraelity, nebude už zachraňovat Egyptány. Předchozí rány byly varováním, které mělo zabránit nejhoršímu. Bohužel faraon nechtěl konvertovat a stáhl s sebou do propasti celou zemi.

10.rána - poslední prvorozený

Během posledních devíti egyptských ran jsme na jedné straně pozorovali rostoucí tvrdohlavost faraóna a na druhé straně stále hlasitější a přísnější Boží volání. Každý rozumný člověk by už dávno změnil. Egyptané se již obrátili, mágové se již pokořili před Bohem, jen faraon důsledně setrvává ve své věci. Egyptské rány byly varováním, desátá rána měla přijít jako trest za faraónovu tvrdohlavost poté, co dosáhl „vrcholu zla“.

Stejná pravda bude představena v Knize Zjevení. **Od začátku do konce a různými způsoby nám Písmo svaté vypráví o tajemství na jedné straně lidské svobody a na druhé straně lidské tvrdohlavosti, kterou Bible nazývá „hříchem“.** Bůh se omezil tím, že dal člověku svobodu. Bůh chce, aby se člověk rozhodoval. Člověk je povolán milovat Boha svobodně, bez nátlaku. Bůh však nechce, aby byl člověk pasivním příjemcem daru života. Člověk

musí vědomě a ochotně přijmout život, který mu Bůh nabízí. Ve třicáté kapitole Deuteronomia. „Hle, předkládám ti život a štěstí, smrt i neštěstí. "Vybere si život!" (Deut 30,15). Musíme si vybrat. Bůh za nás nechce vybírat. Bůh touží po lásce a lásky lze dosáhnout pouze ve svobodě.

Písmo svaté rodí člověka svobodu a lásku. Prostřednictvím názorných popisů dvou cest nám dává svobodu volby a zároveň nás varuje, že budeme muset nést důsledky svých vlastních rozhodnutí! Protože my sami žijeme v časoprostoru, můžeme experimentovat a zakoušet důsledky svých rozhodnutí: můžeme chvíli následovat jednu cestu, zakoušet důsledky této volby a pak se obrátit na druhou cestu. **To je možné, dokud žijeme v tomto světě. V okamžiku smrti naše duše opustí časoprostor a my již nebudeme moci změnit ani napravit své minulé chyby.**

Přesto přichází bod, kdy člověk aktem vůle učiní konečné rozhodnutí, které ho zavazuje na celou věčnost. Člověk pak projde bodem, ze kterého není návratu. Biblické vyprávění o faraonovi je varováním před následujícím obsahem: pokud nebudete činit pokání, pokud se neodvrátíte z cesty smrti, pokud nezměníte své chování, pak se k vám vrátí všechno zlo, kterého jste se dopustili. Každý z nás se jednoho dne postaví před svůj vlastní soud a bude se zodpovídat za každý skutek, který jsme spáchali. Faraon devětkrát byl varován, ale Boha Abrahamova neposlechl.

Příběh egyptských ran se týká nás všech. Každý z nás je malý faraon, který se musí rozhodnout pro nebo proti Bohu! Tuto volbu potvrzujeme ve svém jednání tím, že každý den následujeme cestu života nebo cestu smrti, cestu lásky nebo cestu sobectví, cestu víry nebo nevíry, cestu poslušnosti nebo neposlušnosti.

Bible není čistě moudrá kniha. Není to sbírka dobrých rad, jak žít úspěšný, šťastný život. Nejde o soubor pravidel, která mají usnadnit sociální soužití nebo zajistit blahobyt. Není to morální manuál.

Schopnost klást otázky je tak zásadní, že z toho Bůh udělá rituál. Několikrát zazní následující příkaz: "Řekneš to svým synům a tvůj syn se tě zeptá – Proč?" Bible vybízí děti, aby kladly otázky. Protože

kladení otázek a hledání spouští POSLOUCHÁNÍ. Kdo POSLOUCHÁ, může si být jistý, že se nestane otrokem. Být věčným tazatelem znamená být věčným posluchačem. Bible nás k této svobodě zve kladením otázek.

Opravdu posloucháme? Skutečně hledáme a jsme připraveni změnit své chování, když slyšíme Slovo? Na které straně jsme? Na straně dětí Izraele poslušných Bohu, který se zjevil skrze Mojžíše? Na straně faraona, který už všechno ví, který se už neptá a který už nechce nic měnit?

Bible není pohádka na uspávání dětí. Bible vypráví příběh o těžkém a celoživotním boji. Bůh se zjevuje jako Otec, který si přeje jediné: aby jeho děti žily v lásce, ve svobodě a rozmnožovaly život. Bůh se neraduje ze smrti hříšníka. Bůh bude truchlit nad smrtí i egyptských vojsk, neboť Egypťané jsou také Božími dětmi! Ale Bůh stanovil hranici zlu. Definoval, kde je bod, odkud není návratu. Bůh chce, abychom předávali příběhy, které vyvolávají otázky, na které my sami stále nemáme definitivní odpověď. Takové poselství má šanci, že jej mladí lidé uslyší. Nebudeme předávat hodnoty našim dětem. **Vydáme jim své osobní svědectví o tom, co Bůh vykonal v našem osobním životě a životě rodiny víry (sboru).**

Mojžíš pomluvil naposled – Každý, kdo věří Mojžíšovým slovům, bez ohledu na etnickou příslušnost. Kdo uvěří a jedná podle slova, které slyšel, bude spasen. Příslušnost k izraelské rodině sama o sobě neposkytuje spásu. Spasení je určeno těm, kdo slyší, věří a poslouchají slovo, které slyší.

Hospodin projde Egyptem o půlnoci, kdy bude nejhlubší noc. Z temnoty vychází spása. Tentokrát Bůh na faraona mor nepošle, Bůh sám vyjde osobně. Všimněme si, že zde není žádná zmínka o nějakém „Andělu zkázy“. V Egyptě se stane toto: Bůh ukáže svou tvář Egypťanům a prvorozený zemře. V Egyptě byl každý prvorozený zasvěcen božstvu z egyptského panteonu. Před Bohem však nemohlo obstát nic modlářského, a proto muselo být odstraněno vše zasvěcené božstvům.

Ve dvanácté kapitole to bude vyjádřeno takto: „Té noci... vykonám soud nad všemi bohy Egypta, já, YHWH“ (Ex 12,12). Ti, kteří byli zasvěceni falešným bohům, zmizí před tváří jediného Boha.

Je důležité vědět, že v Egyptě měl prvorozený syn zvláštní společenské místo.

Bůh si nepřál smrt prvorozených. Nebýt faraonovy vytrvalosti (zlé vůli), nemuselo k tomuto násilí dojít. Ale protože faraon měl v úmyslu uchýlit se k vraždě (Mojžíše – „Boha“), je spravedlivé, aby on sám byl vystaven vyvolávanému zlu. Faraon může za to sám, protože nakonec odmítl Boží milosrdenství.

Nikdy se nevzpouzej proti Božímu slovu.

Mojžíš – svátek Paschy

Jedná se o oběť na počest Hospodina, který obešel domy Izraelitů v Egyptě. (2. Mojžíšova 12,27)

Po této strašné pohromě faraon a všichni Egypťané žádali, aby Židé opustili svou zemi. Egypťané naléhali na lid, aby zemi co nejdříve opustil, protože říkali: „Všichni zemřeme“ (Ex 12,33).

Izraelský lid se vydal pod ochranou samotného Boha směrem ke své zaslíbené vlasti: Té noci Hospodin bděl nad odchodem Izraelitů z egyptské země. Proto měla být tato noc bděním k Hospodinově poctě pro všechny Izraelity po všechny generace (Ex 12,42).

Někdo možná řekne: To je zajímavý příběh, ale proč bychom se ho měli učit? Co má společného s námi, s naším životem? Ukazuje se, že velmi mnoho.

Vyvedení Izraelitů z Egypta předznamenává naše osvobození od zla, hříchu a smrti. Ježíš je tím neposkvrněným Beránkem, který nás zachraňuje před smrtí; za nás – za tebe i za mě – dává svůj život. Jeho umučení, smrt a vzkříšení se odehrály právě v době, kdy Židé slaví Velikonoce. Tato první židovská Pascha tedy symbolizuje a ukazuje na Kristovu Paschu – jeho oběť za každého člověka. Když se dnes seznámíme se zvyky spojenými se slavením Pesachu, můžeme lépe porozumět událostem velikonočního období. Zjišťujeme, že slova izraelských proroků zaznamenaná na stránkách Bible (a vyřčená o několik století dříve) se naplnila v osobě Ježíše Krista, našeho Pána.

Bůh potvrzuje a naplňuje zaslíbení daná ve Starém zákoně. Ujišťujeme se, že je věrný tomu, co řekl.

To je důležité i pro nás – vůči vám a mně Bůh také plní všechny své sliby. Proto se již nyní radujeme z Kristova vzkříšení, které předznamenává naše vzkříšení na konci časů.

„Neboj se, vždyť já jsem s tebou, nerozhlížej se úzkostlivě, já jsem tvůj Bůh.

Dodám ti odvahu, pomocí ti budu, budu tě podpírat pravicí své spravedlnosti.“

Izajáš 41,10

Požehnaný postní čas. Š. Marosz